

Christian Grafl*, *Carlotta Pirnat***, *Monika Stempkowski****

Faculty of Law, Department of Criminology, University of Vienna

VIOLENT CRIME IN AUSTRIA

Abstract: Violent crime is a complex phenomenon that recurrently engages the public, politicians and the media. The aim of this paper is to give an impression of the situation of violent crime in Austria and contribute to the objectification of the discussion. Due to the various different forms of violence, a key issue is the definition of violence. For the purpose of this paper intentional homicide, intentional bodily injury, robbery, rape and sexual assault are subsumed as violent crime. The total number of violent crimes in Austria amounted to roughly 43.000, making up 8% of all crimes reported to the police in 2010. In comparison, 6.400 people were convicted for violent offences in Austria in 2010, making up 17% of all convicted persons. Observing violent crime in Austria from 2002 to 2010, one can see that the number of offenders suspected increased by 9% and the number of persons convicted increased by 8%, while the total number of convicted persons in fact decreased by 7%. Especially an increase of persons found guilty of robbery seems to be responsible for the rise of persons convicted of violent crimes. Despite the lack of regular victim surveys in Austria, data can be found that suggests that not the actual amount of incidents has increased to such an extent, but the likelihood that an incident is reported to the police. Irrespective of whether violent crime has increased over the years, it has become evident that the key in fighting violence is prevention at an early stage. Thus, two prevention programs (*Faustlos* and *WiSK*) running in Austria will be presented.

Keywords: Violent crime, Austria, Statistics, Prevention.

---

* profesor, christian.grafl@univie.ac.at

** asistent, carlotta.pirnat@univie.ac.at

*** asistent, monika.stempkowski@univie.ac.at

Christian Graf, Carlotta Pirnat, Monika Stempkowski
Pravni fakultet, Institut za kriminologiju, Univerzitet u Beču

NASILNIČKI KRIMINALITET U AUSTRIJI

REZIME

Problem nasilničkog kriminaliteta je oduvek privlačio pažnju različitih subjekata. Cilj ovog članka je predstavljati registrovanog, i u meri u kojoj je to moguće, neotkrivenog nasilničkog kriminaliteta u Austriji u periodu od 1975-2010. godine pri čemu će biti izneti i detaljni podaci za 2010. godinu. Nasilje predstavlja složen fenomen. Moguće je razlikovati psihičko i fizičko, individualno i strukturalno nasilje, nasilje koje je usmereno ka čoveku i ka predmetima i na kraju nasilje kao rezultat činjenja a po nekima i kao posledicu propuštanja. U radu će pod pojmom nasilničkog kriminaliteta biti obuhvaćena tačno određena krivična dela iz Krivičnog zakonika Austrije koja su razvrstana u četiri grupe: sva umišljajna lišenja života, umišljajne telesne povrede, razbojništvo i silovanje zajedno sa drugim krivičnim delima protiv polne slobode. U krivičnom zakonodavstvu Austrije je poslednjih decenija došlo do brojnih promena u pogledu nabrojanih dela a usvojeni su i novi zakoni kojima se reguliše nasilje u porodici kao jedan oblik nasilničkog kriminaliteta. Tokom 2006. godine usvojena je i mera kojom su određene institucije postale nadležne da pružaju pomoć i podršku žrtvama pre, tokom i posle sudskog postupka.

U pogledu registrovanog kriminaliteta, prvo je dat uporedni pregled statističkih podataka za određena dela nasilničkog kriminaliteta. Komparacijom stope kriminaliteta za 2007. godinu omogućeno je sagledavanje pozicije Austrije u odnosu na ostale evropske države. Što

se tiče ubistva, razbojništva i silovanja, stopa kriminaliteta ne odstupa u značajnijoj meri, dok sa druge strane podaci o umišljajno nanetoj telesnoj povredi daleko prevazilaze taj prosek. Navedena situacija može se objasniti širokom zakonskom definicijom ovog krivičnog dela za čije je postojanje dovoljan bilo koji oblik oštećenja zdravlja a ne isključivo fizička povreda.

Za 2010. godinu prvo su navedeni podaci iz policijskih evidencija po napred navedenim grupama krivičnih dela. Zaključeno je da ukupan broj nasilnih dela čini oko 8% svih dela koja su prijavljena policiji u 2010. godini. U pogledu karakteristika učinilaca, u najvećem broju slučajeva radilo se o licima muškog pola. Takođe je zanimljivo primetiti da je udeo stranaca u vršenju razbojništva, silovanja kao i drugih dela protiv polne slobode iznad prosečnog dok je situacija obratna kod ubistava i telesnih povreda. Posle policijskih evidencija, izneti su podaci o broju presuđenih dela. U okviru njih navedeni su i podaci o recidivizmu u pogledu nasilničkog kriminaliteta pri čemu se može zaključiti da je najveći procenat povrata zabeležen kod razbojništva i iznosi 50% dok je kod dela protiv polne slobode 26%.

U radu se potom prikazuje trend nasilničkog kriminaliteta za period 1975-2010. godine. Može se zapaziti upadljiv porast svih krivičnih dela obuhvaćenih pojmom nasilničkog kriminaliteta u ovom članku, sa otprilike 30 000 u 1975. godini na 43 000 u 2010. godini. Što se detaljnijeg prikaza tiče, najveći procenat zabeležen je kod razbojništva (361%), potom kod telesnih povreda (37%) kao i kod dela protiv polne slobode (52%). Za razliku od navedenih dela, trend ubistva je tokom posmatranog perioda ostao stabilan. Ukazano je i na podatke istraživanja o nasilju u porodici koje je sproveo Institut za porodične studije. Podaci su prikupljeni od ukupno 1292 žena i 1042 muškarca putem intervjua. Rezultati pokazuju da je nasilje prema deci značajno opalo poslednjih decenija (za otprilike 30%). Sa druge strane, najveći broj ispitanika bio je žrtva psihičkog oblika nasilja (oko 85,6%), dok je udeo viktimizovanih žena fizičkim nasiljem oko 56,8% a muškaraca oko 61,4%. Što se tiče seksualnog nasilja, žene su bile viktimizovane u 29,5% a muškarci u 8,8% slučajeva.

Na kraju je ukazano na načine kojima se može uticati na prevenciju ovog složenog fenomena. Do sada je u Austriji osmišljeno nekoliko preventivnih programa koji se primenjuju u različitim institucijama. Jedan od njih je i program *Faustlos* koji se zasniva na saznanjima razvojne psihologije i primenljiv je kako u vrtićima, tako i u osnovnim i srednjim školama. Programom je potrebno ostvariti nekoliko ciljeva: pomaganje deci da postanu svesna emocija kod svojih vršnjaka, podučavanje kako da pronađu rešenje problema i naposljetku da nauče kako da kontrolišu agresiju.

Nasilje je složen oblik kriminaliteta i uslovljen mnoštvom faktora. Iako je javnosti svojstveno kontinuirano zahtevanje represivnog odgovora na sve forme nasilja, akcenat u njegovom suzbijanju treba ipak da bude na sredstvima prevencije, pri čemu sa njima treba početi od ranog uzrasta.

Ključne reči: nasilnički kriminalitet, Austrija, statistika, prevencija.

Jovan Ćirić*

Institut za uporedno pravo Beograd

EGZEMPLARNO KAŽNJAVANJE

Apstrakt: Ma kako to bilo neobično, egzemplarno kažnjavanje nije nešto što se danas više uopšte ne događa, nešto što je bilo tipično za neka davno prošla vremena. Naprotiv, ponekad se čini da prisustvujemo pravoj renesansi egzemplarnog kažnjavanja, što je po mišljenju autora ovog članka u suštini veoma loše. Autor ovog članka, naime, smatra da egzemplarno kažnjavanje pre svega nije pravedno, ali isto tako ni efektivno, iako obični ljudi još uvek veruju da se strogim kažnjavanjem za primer drugima, mogu postići značajni uspesi na planu prevencije kriminaliteta. Međutim, egzemplarno kažnjavanje pre svega može dovesti do kažnjavanja čak i potpuno nevine osobe, samo ako se veruje da se time mogu postići neki drugi pozitivni socijalni efekti. Osim toga, kod egzemplarnog kažnjavanja, onaj koji biva kažnjen, obično plaća ceh za sve ostale, za one koji nisu uhvaćeni i procesuirani, a to nije pravedno i ne biva doživljeno kao pravedno od strane najvećeg dela javnosti. Takođe i učestalost pojedinih krivičnih dela ima znatnog uticaja, kada je reč o egzemplarnom kažnjavanju. Naime, ako je jedna vrsta kriminaliteta više učestala, to utiče na to da i kazna bude stroža, što takođe nije pravedno, smatra autor. Egzemplarno kažnjavanje je u stvari neka vrsta političke poruke upućene potencijalnim učiniocima krivičnih dela, ali još i više potencijalnim glasačima na izborima. Autor ovog članka ovde takođe navodi i brojne istorijske primere egzemplarnog kažnjavanja, od Hrista, preko srednjevekovnog spaljivanja veštica, do današnjeg kažnjavanja terorista u Gvantanamu, odnosno korumpiranih političara u Kini. U bivšoj SFRJ su u tom smislu mnogi oponenti komunističkim vlastima bili egzemplarno, strogo kažnjeni, ali, to ih nije sprečilo da u odgovarajućem trenutku stanu na čelo svojih stranaka i nacija i započnu građanski rat koji je doveo do raspada Jugoslavije. Prema tome, egzemplarno kažnjavanje, osim što nije pravedno, nije ni efektivno, ali ono je i danas veoma prisutno, naročito kada je reč o nekim vrstama kriminaliteta, a pre svega kada se radi o korupciji, terorizmu, trgovini drogom, navijačkom huliganizmu.

Ključne reči: egzemplarno kažnjavanje, pragmatizam, generalna prevencija, manipulacije, nepravda, istorijski primeri, korupcija, terorizam.

---

* naučni savetnik, jciric@icl.org.rs

Jovan Ćirić

Institute of Comparative Law, Belgrade

EXEMPLARY PUNISHING

SUMMARY

Exemplary punishing is not something that is characteristic for the history, that is so strange and unbelievable today. We could say that today in Serbia, and not only in Serbia, there are still many examples of exemplary punishing. One of the very typical examples is the verdict for those who were sentenced for the murder of french football fun Brice Taton. The author of this text thinks that exemplary punishing is not justfull, neighter efective, inspite ordinary people usually think that with a strong, severe punishment many positive social effects could be achieved. First of all with exemplary punishing you could punish some completelly inocent person, only if you think that with that you could get some positive social effects. Than, when the word is about exemplary punishing one person usually is liable for all others. There are several persons that are guilty, but you can not get all of them, then you catch only one and he/she is liable for all of them. It is not justfull considers the author. In the case of exemplary punishing, the frequency of some kind of criminality has great impact on the penal policy, which is also unjustfull. The exemplary punishing usually is some kind of political message that is sent to voters. It is not necessary to say how unjustfull it is. The autor of this article also cites some examples of examplary punishing from history, from Jesus, through burning beaches at the stake in the middle age, up to nowadays punishing terrorsists in Guantanamo bay and punishing corrupted politicians in China. In former Yugoslavia, some opponents of communist regime, were exemplary punished and sent to prison, but, it did not have any effect, because they were those became leaders in the civil war that broke Yugoslavia. In spite all of that, exemplary punishing is presented nowadays very much, especially when the word is about some special kinds of criminality that iritate publicity. Usually the word is about corruption, terrorism, drug offences and football fun hooligans.

Keywords: exemplary punishing, pragmatism, general prevention, manipulations, injustice, historical examples, corruption, terrorism.

Nataša Delić*

Pravni fakultet, Univerzitet u Beogradu

SUDSKA PSIHOLOGIJA KAO NASTAVNA I NAUČNA DISCIPLINA

Apstrakt: Autor u radu nastoji da definiše sudsku psihologiju u širem smislu kao nastavnu i naučnu disciplinu. U datom kontekstu, posebna pažnja je posvećena određivanju predmeta i zadataka sudske psihologije kao samostalne naučne discipline kao i utvrđivanju njenog sistema. Nakon toga, ukratko je prikazan istorijski razvoj sudske psihologije i njenih pojedinih naučnih oblasti. Takođe, autor je u radu obradio i pitanje naučnih metoda koji se koriste u sudskoj psihologiji. Sumarno je prikazan i odnos sudske psihologije sa opštom psihologijom kao i sa pojedinim pravnim granama i vanpravnim naučnim disciplinama. Na kraju rada dati su odgovarajući zaključci.

Ključne reči: psihologija, sudska psihologija.

* vanredni profesor, ndelic@ius.bg.ac.rs

Nataša Delić

Law Faculty, University in Belgrade

LEGAL PSYCHOLOGY AS A TEACHING AND SCIENTIFIC DISCIPLINE

SUMMARY

Author intends to define legal psychology in a wider sense as a teaching and scientific discipline in this work. In the given context, special attention is paid to determine the assignment and task of legal psychology in a broader sense as an independent scientific discipline and its system. After this, the historical development of legal psychology as well as its individual scientific areas is briefly shown. Also, author addressed the topic of scientific methods that are used in legal psychology. There is also the summary of relation between legal psychology and general psychology and certain legal and extralegal branches. In the end of the work appropriate conclusions are given.

Keywords: psychology, legal psychology.

UDK 811.111'276.6:341.4

ORIGINALNI NAUČNI RAD

Primljeno: 19.3.2012.

Branislav Ristivojević*

Pravni fakultet, Univerzitet u Novom Sadu

ENGLESKI KAO NADMOĆNI JEZIK U MEĐUNARODNOM KRIVIČNOM PRAVU

Apstrakt: Pisac se u radu bavi pitanjem posledica koje ostavlja položaj engleskog jezika kao nadmoćnog u međunarodnom krivičnom pravu. Nakon nekoliko uvodnih postavki rad istražuje poreklo ovakvog položaja engleskog jezika i uzrok vidi u političkoj i ekonomskoj snazi onih kultura koje tradicionalno oblikuju međunarodne odnose, u prvom redu anglo-saksonske. Nakon toga se utvrđuje veza određenog jezika i određenog prava i zaključuje da ustrojstvo jezika ne samo da utiče na duh zakona već sa određenim jezikom dolaze i odlike određenog prava svojstvenog tom jeziku. Četvrti deo rada bavi se pitanjem primenjenih posledica koje opisani položaj engleskog jezika ostavlja, kako na sadržaj ove grane prava, tako i na njeno pravosuđe. Ovaj deo rada posebno se bavi i pitanjem delotvornosti međunarodnog krivičnog prava u okruženju nadmoći engleskog jezika gde se zaključuje da ovo stanje nagriza najvažniju svrhu jednog krivičnog prava, generalnu prevenciju. U petom delu rada istražuju nedoumice na koje nailazi svaki nadmoćni jezik u međunarodnom krivičnom pravu. Kao konačan zaključak pisac izvodi stav da su unutrašnja, a ne međunarodna suđenja za međunarodna krivična dela, jedini odgovor na sve nedoumice u koje nas dovodi opisani jezički raskorak između međunarodnog krivičnog prava i njegovih adresata.

Ključne reči: međunarodno krivično pravo, međunarodno krivično pravosuđe, engleski, jezik, jezik prava, nadmoć.

* vanredni profesor, rbrane@pf.uns.ac.rs

Rad je posvećen projektu „Biomedicina, zaštita životne sredine i pravo“ br. 179079 koji finansira Ministarstvo prosvete i nauke Republike Srbije:

Branislav Ristivojević
Law Faculty, University of Novi Sad

ENGLISH AS DOMINANT LANGUAGE IN
INTERNATIONAL CRIMINAL LAW

SUMMARY

There is no other answer to the question which language may be considered as the language of the international criminal law than the English language. It is dominant in all the bodies of the international criminal justice, and the majority of the written sources of this field of the law, although they are written and published in various languages, are used in the

English original. By exploring the origins of such a status of the English language, the author easily found the cause to this in the political and economic power of the cultures that are traditionally shaping international relations, primarily Anglo-Saxon culture. If one establishes the connection between certain language and certain law it will necessarily lead him to the conclusion that language affects the spirit of the law, and even more than that. The characteristics of the certain law come with the language; in this case this is the law which belongs to the Anglo Saxon family of the law, characteristic to that language. The consequences that occurred due to the status of English language as a dominant in international criminal law are huge. They can be divided into three groups. The content of this field of the law is extraordinary in the environment, in which the English is a dominant language, and the same conclusion can be made concerning its justice. The very important conclusion is that international criminal law in such a status is inefficient and that because of that the most important role of the criminal law and that is general prevention is invalidated. For the sake of scientific consistency it is important to underline that there are bad consequences of one language being dominant in international criminal law. The last result of this research necessarily brings us to the conclusion that domestic, and not international trials for international crimes, are the only possible answer to all the doubts which occurred due to the language gap between international criminal law and its addressees.

Keywords: international criminal law, international criminal justice, English, language, language of the law, dominance.

Igor Vuković*
Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu

KRIVIČNOPRAVNI POJAM I FUNKCIJE RADNJE

Apstrakt: Sistem krivičnog dela počiva na trostepenoj strukturi koju čine zakonska obeležja dela, protivpravost i krivica. Ipak, mnogi autori pažnju takođe posvećuju i tzv. krivičnopravnoj radnji, koja bi u sistemu krivičnog dela trebalo da vrši osnovnu, povezujući i razgraničavajuću funkciju. Dugo vremena je vladajuće bilo kauzalno učenje o radnji, koje je radnju definisalo kao voljni telesni pokret ili voljno propuštanje pokreta. Tridesetih godina XX veka ovo shvatanje zamenjuje finalno učenje, koje smatra da je svako ljudsko delovanje ciljno. Socijalna učenja, aktuelna nakon Drugog svetskog rata, u radnji vide socijalnu dimenziju – odnošenje čoveka sa svojom socijalnom sredinom. Autor objašnjava i kritikuje različite poglede, zastupajući shvatanje da je pojam krivičnopravne radnje u sistemu krivičnog dela suvišan.

Ključne reči: voljna radnja, telesni pokreti, kauzalno učenje, finalno učenje, socijalno učenje.

---

* docent, igorvu@ius.bg.ac.rs

Igor Vuković
Faculty of Law, University of Belgrade

ACT IN CRIMINAL LAW – NOTION AND FUNCTIONS

SUMMARY

The system of criminal offence is based on tripartite structure, consisting of statutory elements of an offence, unlawfulness (absence of justificatory defences) and blameworthiness (absence of excusatory defences). However, many authors also give consideration to so-called criminal act, which should exercise essential, linking and separating function in the

system of criminal offence. For a long time, causal theory, which defined criminal act as a voluntary bodily movement or a willing omission of such movement, was dominant. In the 1930s, this concept replaces the theory of finality, which believes that every human action is purposeful. Social theories, leading after the Second World War, in criminal act recognize social dimension – man in relation to his social environment. The author explains and criticizes different views, representing the concept that the notion of criminal act is unnecessary in the system of criminal offence.

Keywords: Voluntary Act, Bodily Movements, Causal Theory, Theory of Finality, Social Theory.

ZAKONODAVSTVO I PRAKSA

Primljeno: 18.3.2012.

Zoran Stojanović*

Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu

VEZANOST SUDA KAZNENIM RASPONIMA NOVČANE KAZNE -Prilog tumačenju odredaba o minimumu i maksimumu novčane kazne-

Apstrakt: Krivičnim zakonikom Srbije, koji je stupio na snagu 1. januara 2006. godine, po prvi put su propisani kazneni rasponi kod novčane kazne. Tu se postavilo pitanje da li postoji mogućnost ublažavanja kazne, o čemu naša sudska praksa, međutim, zauzima negativan stav. Autor u ovom radu izražava stav da je moguće ublažiti novčanu kaznu, samim tim što su u novom Zakoniku, za razliku od ranijeg rešenja, propisani kazneni rasponi, odnosno posebni minimumi i posebni maksimumi novčane kazne, te navodi argumente u prilog tome. On odgovara na tri postavljena pitanja: da li se novčana kazna može ublažavati po meri, da li za novčanu kaznu do koje se došlo ublažavanjem kazne zatvora po vrsti važe propisani kazneni rasponi novčane kazne, kao i da li se odredba koja predviđa izuzetak u pogledu opšteg maksimuma može primeniti kod svih krivičnih dela učinjenih iz koristoljublja.

Ključne reči: novčana kazna, ublažavanje kazne, Krivični zakonik, tumačenje.

---

* redovni profesor, profstojanovic@gmail.com

Zoran Stojanović

Juristische Fakultät, Universität Belgrad

DIE BINDUNG DES GERICHTES
AN DIE STRAFRAHMEN DER GELDSTRAFE

-Ein Beitrag zur Auslegung der Regeln zur jeweils
vorgeschriebenen Ober- und Untergrenze der Geldstrafe-

ZUSAMMENFASSUNG

Das serbische Gesetzbuch, das 2006 in Kraft getreten ist, enthält zum ersten Mal Regelungen über Strafrahmen bei der Geldstrafe. Unsere Rechtsprechung beurteilt die Möglichkeit einer Strafmilderung bei der Geldstrafe jedoch negativ. Der Autor vertritt die gegenteilige Meinung und spricht sich für eine mögliche Strafmilderung aus, was aus der Tatsache hervorgeht, dass nun, im Gegensatz zu den früheren strafrechtlichen Regelungen, ein für eine bestimmte Straftat vorgeschriebener Regelstrafrahmen (Ober- und Untergrenze) auch im Hinblick auf die Geldstrafe im neuen Strafgesetzbuch vorgesehen ist. In der Abhandlung werden zudem Antworten auf zwei weitere Fragen zur Strafzumessung bei der Geldstrafe gegeben.

Schlüsselwörter: Geldstrafe, Strafmilderung, Strafgesetzbuch, Auslegung.